

Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja perhehoidon asiakasmaksut 1.7.2021 alkaen/ Vanhuspalvelut

317/02.05.00/2021

Petu 31.05.2021 § 72

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävistä asiakasmaksuista määrätään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (734/1992) ja -asetuksessa (912/1992). Asiakasmaksulakia on uudistettu niin, että suurin osa muutoksista astuu voimaan 1.7.2021 ja maksukaton osalta 1.1.2022 alkaen. Lakimuutos mm. laajentaa maksuttomien palveluiden piiriä ja yhdenmukaistaa sekä kohtuullistaa maksuja. Osa muutoksista tulee voimaan suoraan lain nojalla.

Pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, perhehoidossa ja laitoshoidossa asiakasmaksuihin sovelletaan jatkossa samoja määräytymisperusteita. Näin ollen vanhat maksupäätökset päättyvät 30.6.2021 ja kaikille ko. palvelujen asiakkaille lasketaan uudet asiakasmaksut 1.7.2021 alkaen seuraavin ehdoin:

- Maksu on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista (netto). Jos henkilö on välittömästi ennen tehostettuun palveluasumiseen muuttamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa, ja kotiin jää pienempituloinen puoliso, noudatetaan maksussa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 7 c §:ää kotiin jäävän puolison toimeentulon turvaamiseksi. Palvelumaksuksi määritellään tuolloin puolisojen yhteenlasketuista nettotuloista enintään 42,5 %.
- Tuloista vähennetään:
 - Terveystieteiden ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, kuitenkin enintään vuosiomavastuun suuruisena.
 - Tuomioistuimen tai holhousviranomaisen määräämä edunvalvojan palkkion perusmaksu.
 - Asiakkaan todelliset asumismenot ennen siirtymistä pitkäaikaiseen perhehoitoon tai tehostettuun palveluasumiseen (omistusasunnosta välttämättömät, kohtuulliset kulut viimeisen 6kk ajalta ja vuokra-asunnosta irtisanomisen ajalta).
 - Kohtuulliset asumismenot palvelukodissa (vuokra) vähennettynä asumistuella.
- Asiakkaan käyttövaraksi tulee jäädä vähintään 164 euroa kuukaudessa.
- Tukipalveluista (ateriat, tarvikkeet) ei saa periä erillistä maksua, vaan

ne sisältyvät uuteen asiakasmaksuun.

Perhehoidossa asiakasmaksu sisältää asumisen, ateriat, hoidon ja huolenpidon sekä välttämättömät terveydenhuollon palvelut. Lääkkeet, erikoislääkärikäynnit, silmälasit, hammasproteesit ja muut vastaavat henkilökohtaiset kulut asiakas kustantaa itse jäljelle jäävästä käyttövarastaan. Mikäli yksittäinen, tärkeäksi katsottu hankinta/kustannus ylittää asiakkaan käyttövarat, hänen on mahdollista hakea asiakasmaksun alennusta ko. kuukaudelle.

Tehostetussa palveluasumisessa asiakasmaksu sisältää ateriat, hoidon ja huolenpidon sekä välttämättömät terveydenhuollon palvelut. Vuokran, lääkkeet, erikoislääkärikäynnit, silmälasit, hammasproteesit ja muut vastaavat henkilökohtaiset kulut asiakas kustantaa itse jäljelle jäävästä käyttövarastaan. Vuokraan asiakkaan tulee hakea asumistukea Kelasta. Mikäli yksittäinen, tärkeäksi katsottu hankinta/kustannus ylittää asiakkaan käyttövarat, hänen on mahdollista hakea asiakasmaksun alennusta ko. kuukaudelle.

Asiakasmaksulain muutokset aiheuttavat suuria muutostarpeita perusturvan prosesseihin sekä kunnan sisäisiin laskutuksiin. Laissa ei ole siirtymäaikaa, joten asiakaslaskutuksen tulee tapahtua uusien kriteerien mukaisesti 1.7.2021 alkaen.

Asiakasmaksulain uudistus vaikuttaa myös budjettiin, eikä tätä ole huomioitu vuoden 2021 talousarviossa. Perhehoidossa asiakasmaksulain muutoksen kustannusvaikutus jää pieneksi. Käyttövaran nousu 110 eurosta 164 euroon nostaa kustannuksia n. 6 500 eurolla vuodessa (3 250e loppuvuosi 2021). Asiakasmaksun sisällön supistuminen kuitenkin laskee kunnan kuluja, joten kustannusvaikutus on kokonaisuudessaan pieni.

Tehostetussa palveluasumisessa asiakkaan käyttövara nousee 120 eurosta 164 euroon. Tämä nostaa kustannuksia n. 45 000 euroa vuodessa (22 500e loppuvuosi 2021). Aterioita ei enää voi laskuttaa asiakkaalta, joten ne tulevat sisäisenä kuluna (todelliset kulut) perusturvalle. Myös muut tukipalvelut (vuodevaatepaketit ja muut tarvikkeet) ovat jatkossa perusturvan kustannuksia. Nämä kaikki ovat kiinteitä kuluja. Asiakkaalta laskutettava hoitomaksu nousee, mutta on riippuvainen asiakkaan tuloista, joten sen määrä vaihtelee. Asiakasmaksulain muutoksen talousvaikutusta ei voi näin ollen tarkasti ennustaa. Muutoksen vaikutus budjettiin realisoituu vasta syksyllä, kun ensimmäiset laskutukset uudella asiakasmaksulla ovat toteutuneet. Asiakasmaksulain muutoksesta aiheutunut talousvaikutus arvioidaan syyskuussa ja mahdollinen lisäbudjetin tarve käsitellään tuolloin

Valmistelu ja lisätiedot: vanhus- ja vammaispalvelupäällikkö Henna-Riikka Seppälä, puh. 044 422 4385.

Ehdotus

Perusturvajohtaja:
Perusturvalautakunta päättää

1. Merkitä tiedokseen asiakasmaksulain muutokset.
2. Perhehoidossa asiakasmaksu sisältää asumisen, ateriat, hoidon ja huolenpidon sekä välttämättömät terveydenhuollon palvelut. Lääk-

keet, erikoislääkärikäynnit, silmälasit, hammasproteesit ja muut vastaavat henkilökohtaiset kulut asiakas kustantaa itse jäljelle jäävästä käyttövarastaan.

3. Tehostetussa palveluasumisessa asiakasmaksu sisältää ateriat, hoidon ja huolenpidon sekä välttämättömät terveydenhuollon palvelut. Vuokran, lääkkeet, erikoislääkärikäynnit, silmälasit, hammasproteesit ja muut vastaavat henkilökohtaiset kulut asiakas kustantaa itse jäljelle jäävästä käyttövarastaan. Palvelukodin vuokraan asiakkaan tulee hakea asumistukea Kelasta.
4. Mikäli yksittäinen, tärkeäksi katsottu hankinta/kustannus ylittää asiakkaan käyttövarat, hänen on mahdollista hakea asiakasmaksun alennusta ko. kuukaudelle. Tässä huojennusmenettelyssä asiakkaan käytettävissä olevasta nettovarallisuudesta (esim. tileillä olevat varat) huomioidaan käytettävissä olevina varoina 3000 euroa ylittävä osuus.

Päätös

Perusturvalautakunta:
Päätösehdotus hyväksyttiin.
